

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 18 czerwca 2018 r.

Poz. 3894

WOJEWODA ŚLĄSKI

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR NPII.4131.4.60.2018 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 15 czerwca 2018 r.

w sprawie zmiany nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 w związku z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r., poz. 744 z późn. zm.), dalej jako „ustawa”

zarządza się, co następuje:

§ 1. Dokonuje się zmiany nazwy ulicy "**Romana Piecucha**" (16098) położonej na terenie Miasta Dąbrowa Górnicza, na całym jej przebiegu, na "**Witolda Ukłańskiego**".

§ 2. Wykonanie zarządzenia zastępczego powierza się

§ 3. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

§ 4. Zarządzenie podlega wykonaniu począwszy od dnia wejścia w życie.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. W przypadku niewykonania tego obowiązku w ww. terminie tj. do dnia 2 września 2017 r. właściwy wojewoda ma obowiązek wydania zarządzenia zastępczego, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął wyżej wskazany termin. Wydanie ww. zarządzenia zastępczego, zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy winno zostać poprzedzone uzyskaniem opinii Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z przepisem art. 1.

Powyżej wskazanej ulicy "Romana Piecucha" w Centralnym Rejestrze Ulic (ULIC) prowadzonym przez Główny Urząd Statystyczny nadano identyfikator 16098.

Wojewoda Śląski realizując wymóg wynikający z art. 2 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 3 ustawy, pismem z dnia 16 listopada 2017 r. Nr NPII.4100.299.2017 zwrócił się do Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o wydanie opinii dotyczącej zgodności nazwy ulicy "Romana

Piecucha" położonej na terenie Miasta Dąbrowa Górnicza z art. 1 ustawy. W dniu 5 czerwca 2018 r. Wojewodzie Śląskiemu została doręczona opinia Nr BUW-940-11(99)/18 wskazująca, że w ocenie Instytutu Pamięci Narodowej nazwa ulicy "Romana Piecucha" jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy.

W ww. opinii podniesiono, iż „*Roman Piecuch (1910-1944) urodził się w Gołonogu, obecnie w dzielnicy Dąbrowy Górniczej. Po ukończeniu szkoły pracował jako kowal. W 1932 r. wstąpił do Komunistycznego Związku Młodzieży Polskiej, w którym działał aktywnie. Po wybuchu II wojny światowej był jednym z organizatorów komórek utworzonej z rozkazu Stalina Polskiej Partii Robotniczej, budowanej przez przerzuconą do kraju z Moskwy grupę dywersyjną Marcelego Nowotki oraz jej konspiracyjnej bojówki – Gwardii Ludowej na terenie okręgu dąbrowskiego. Wszedł w skład Komitetu Dzielnicowego PPR w Dąbrowie Górniczej oraz został dowódcą oddziału GL w rejonie Gołonogu. Pełnił również funkcję łącznika pomiędzy oddziałami GL a Komitetem Okręgowym PPR. W listopadzie 1944 roku zademonstrował go na Gestapo inny działacz komunistyczny – Szczepan Czapla. W ten sposób przyczynił się do śmierci R. Piecucha.*”

W podsumowaniu ww. opinii wskazano, że „*zgodnie z wykładnią językową „symbolizować” oznacza przedstawiać coś pod postacią symbolu; być symbolem czegoś. Z kolei „propagować” to szerzyć, upowszechniać idee, hasła, myśli (Słownik Języka Polskiego, oprac. E. Sobol, Warszawa 2005 r., str. 761, 979). W świetle przytoczonych faktów historycznych nie ulega kwestii, iż osoba Romana Piecucha stanowi symbol komunizmu, o jakim mowa w art. 1 ust. 1 ustawy. Powyższe znajduje dodatkowe odzwierciedlenie w nazwie ulicy, którą wskazaną postać upamiętnia. Tym samym nazwa ta propaguje komunizm, i jako taka jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy.*”

Wojewoda Śląski w pełni podziela i przyjmuje wnioski płynące z ww. opinii, uznając konieczność - wobec bezczynności Rady Miasta Dąbrowa Górnicza - zmiany nazwy ulicy „Romana Piecucha", jako sprzecznej z art. 1 ust. 1 ustawy.

Fakt upamiętnienia osoby Romana Piecucha – jako aktywnego działacza komunistycznego - potwierdził również Prezydent Miasta Dąbrowa Górnicza. Pismem Nr BRN 033.1.2017 z dnia 23 października 2017 roku (będącego odpowiedzią na pismo Wojewody Śląskiego Nr NPII.4100.299.2017 z dnia 18 października 2017 r.) Prezydent Miasta poinformował, że nazwa ulicy: "Romana Piecucha" została nadana uchwałą Nr XIX/58/77 Miejskiej Rady Narodowej w Dąbrowie Górniczej z dnia 30 czerwca 1977 r., i że upamiętnia ona działacza KZMP i organizatora PPR na terenie Dąbrowy Górniczej. Z załączonej do pisma Prezydenta notki biograficznej autorstwa Michała Kaczmarczyka pt. „Wspomnienie o Romanie Piecuchu” opublikowanej w Encyklopedii Dąbrowy Górniczej (znajdującej się w zbiorach Muzeum Miejskiego „Szttygarka” w Dąbrowie Górniczej) wynika, że Roman Piecuch w Dąbrowie Górniczej uchodzi za legendarnego działacza ruchu komunistycznego na tym terenie. Od wczesnych lat angażował się w działalność polityczną, wstępując już w 1932 roku w szeregi Komunistycznego Związku Młodzieży Polskiej. Tam organizował wiece, roznosił propagandowe plakaty i ulotki. Autor biografii potwierdza, że był on czołowym działaczem Polskiej Partii Robotniczej w Zagłębiu Dąbrowskim - jako członek Komitetu Podokręgowego PPR, był komendantem Armii Ludowej Okręgu Dąbrowa Górnicza, również dowódcą tzw. II Grupy Wypadowej GL – AL. To jemu powierzono tworzenie na terenie Dąbrowy Górniczej struktur Gwardii Ludowej, w której był najpierw członkiem sztabu Podokręgu GL, a następnie jej Okręgu. Z powyższego opracowania biograficznego wynika również, że nazwisko Romana Piecucha (ps. Roman) na stałe wpisało się do historii zagłębiowskiego ruchu komunistycznego okresu przedwojennego i okresu II wojny światowej.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że nazwa ulicy „Romana Piecucha" zarówno odczytywana w kontekście wyjaśnień Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza, jak również w kontekście dokonanych przez IPN ustaleń (faktów) historycznych, bezsprzecznie jest nazwą upamiętniającą osobę symbolizującą i propagującą komunizm.

Pojęcie "symbolizowanie" oznacza bycie symbolem czegoś, a sam symbol miałby pełnić funkcję zastępczą wobec przedmiotu, pojęcia lub symbolu. Niewątpliwie życiorys Romana Piecucha wskazuje na to, że jest on postacią symbolizującą i propagującą idee komunizmu. Roman Piecuch był m.in. członkiem władz PPR, komendantem militarnych organizacji tej partii – to jest Gwardii Ludowej i Armii Ludowej.

Faktem notoryjnym natomiast jest to, że Polska Partia Robotnicza była (powstała z inicjatywy Józefa Stalina) partią komunistyczną, dążącą do przejęcia władzy w Polsce po wygranej wojnie, stworzenia nowego totalitarnego państwa, podległego władzom ZSRR. Jest faktem powszechnie znanym również to, że Gwardia Ludowa i Armia Ludowa była organizacją zbrojną Polskiej Partii Robotniczej. Nie posiadając zatem głębszej

wiedzy historycznej można stwierdzić, iż osoba będąca członkiem władz partii komunistycznej, a także dowódcą komunistycznych organizacji zbrojnych, stanowi symbol idei komunistycznych.

Należy podkreślić, że Roman Piecuch nie był szeregowym członkiem przedwojennego i wojennego ruchu komunistycznego. Był on osobą odpowiedzialną za tworzenie struktur zbrojnych organizacji komunistycznych na terenie okręgu Dąbrowy Górniczej, osobą prowadzącą aktywne działania na rzecz propagowania i wdrażania idei komunistycznych. Zajmowanie przez niego stanowisk w strukturach PPR, Gwardii i Armii Ludowej oraz aktywna działalność polityczna na długie lata wpisała się w historię regionu Zagłębia Dąbrowskiego. Roman Piecuch był postrzegany przez jemu współczesnych, jak również przez jego politycznych następców jako czynny działacz komunistyczny i propagator idei komunistycznych. W notce biograficznej czytamy: „*Mimo, że od jego śmierci upłynęło ponad pięćdziesiąt lat, pamięć o nim jest wciąż żywa wśród wielu żyjących działaczy Polskiej Partii Robotniczej, polskiej Partii Socjalistycznej, Żołnierzy Gwardii i Armii Ludowej. Legendarny już dziś komendant Podokręgu AL Dąbrowa Górnicza, dowódca tzw. II grupy Wypadowej GL-AL. Członek Komitetu Podokręgowego PPR, był (...) całym sercem oddany żołnierzom (przyp. Gwardii i Armii Ludowej) i idei, za którą wraz z nimi walczył (...).*” Przez pryzmat tej działalności, jest też postrzegany przez obecnie żyjącą społeczność lokalną Miasta Dąbrowa Górnicza. Nie jest bowiem powszechnie znana - poza działalnością wskazaną powyżej - inna działalność społeczna Romana Piecucha.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że niewątpliwie nazwa „Romana Piecucha” jest nazwą upamiętniającą osobę symbolizującą i propagującą idee komunistyczne. Tym samym Wojewoda Śląski - wobec bezczynności Rady Miasta Dąbrowa Górnicza - jest zobligowany do wydania zarządzenia zastępczego dokonującego zmiany niezgodnej z prawem nazwy ulicy ”Romana Piecucha" na ulicę „Witolda Ukłańskiego”.

Nadanie ulicy nazwy „Witolda Ukłańskiego” jest wynikiem uwzględnienia przez Wojewodę Śląskiego propozycji Klubu Radnych Prawo i Sprawiedliwość w Dąbrowie Górniczej w tym przedmiocie. Wojewoda przychylając się do wniosku reprezentujących ten Klub Grzegorza Jaszczura, Zbigniewa Piatka, Jerzego Reszke, Mariusza Stępnia, Piotra Ślusarczyka, przedłożonego pismem z dnia 23 listopada 2017 roku, postanowił o wydaniu przedmiotowego zarządzenia zastępczego, zmieniającego nazwę ulicy: "Romana Piecucha" na "Witolda Ukłańskiego", co należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Witold Ukłański – major, ps. Herold, cichociemny, urodził się 13 marca 1893 r. w Gołonogu. Brał udział w wojnie polsko – bolszewickiej w latach 1917-1921, w 1939 roku był dowódcą szwadronu marszowego 4 Pułku Ułanów. Po zajęciu Litwy przez ZSRR we wrześniu został aresztowany i uwięziony w Kozielsku, a następnie zesłany na Syberię. Po podpisaniu układu Sikorski – Majska wstąpił do Armii Andersa, gdzie został dowódcą 6 Dywizjonu Kawalerii 6 Lwowskiej Dywizji Piechoty i jej Ośrodka Zapasowego. We wrześniu 1942 roku został przerzucony do Wielkiej Brytanii, gdzie odbył przeszkolenie konspiracyjne ze specjalnością w dywersji i został zaprzysiężony 22 kwietnia 1944 roku w Oddziale VI Sztabu Naczelnego Wodza, a następnie przetransportowany do Głównej Bazy Przerzutowej w Brindisi we Włoszech. Został zrzucony w Polsce w nocy z 26 na 27 grudnia 1944 roku w ramach operacji lotniczej o kryptonimie „Staszek 2” dowodzonej przez mjr. naw. Eugeniusza Arciuszkiewicza na placówkę odbiorczą „Wilga 1” w rejonie góry Mogielica (26 km na północny wschód od Nowego Targu). Po skoku pozostawał w dyspozycji Komendy Okręgu Kraków AK. Po rozwiązaniu AK (17 stycznia 1945 roku) kontynuował działalność konspiracyjną w Delegaturze Sił Zbrojnych na Kraj. W sierpniu 1945 roku opuścił Polskę i 29 września dotarł do Londynu. 24 listopada powrócił do Polski jako Witold Sawicki. Został aresztowany 27 listopada przez UB, oskarżony o przynależność do AK i pracę w charakterze emisariusza WiN oraz skazany na karę śmierci. 17 maja 1947 roku zamieniono mu wyrok na dożywocie. Został zamordowany w więzieniu we Wronkach 3 maja 1954 roku i pochowany na miejscowym cmentarzu.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że osoba Witolda Ukłańskiego zasługuje na upamiętnienie w przestrzeni publicznej Miasta Dąbrowa Górnicza, a tym samym wydanie zarządzenia zastępczego dokonującego zmiany nazwy ulicy na nazwę Witolda Ukłańskiego jest uzasadnione.

Na podstawie art. 5 ust. 1 i ust. 2 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat. Zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Na niniejsze zarządzenie zastępcze, zgodnie z art. 6c ustawy, w związku z art. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności

publicznej oraz pomniki oraz ustawy o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 2495), służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia zarządzenia, jedynie w przypadku, gdy brak możliwości wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy, wynikał z przyczyn niezależnych od jednostki samorządu terytorialnego.

z up. Wojewody Śląskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru Prawnego

Krzysztof Nowak

Otrzymują:

- 1) Rada Miasta Dąbrowa Górnicza
- 2) a/a